

Brusel 17. listopadu 2023
(OR. en)

15405/23

ESPACE 85

POZNÁMKA

Odesílatel: Generální sekretariát Rady
Příjemce: Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět: *Příprava zasedání Rady pro konkurenceschopnost (vnitřní trh, průmysl, výzkum a vesmír) konajícího se ve dnech 7. a 8. prosince 2023*
Budoucí politika EU pro oblast vesmíru v měnícím se světě
– *výměna názorů*

Delegace naleznou v příloze poznámku předsednictví s názvem „**Budoucí politika EU pro oblast vesmíru v měnícím se světě**“ za účelem výměny názorů na zasedání Rady pro konkurenceschopnost, které se bude konat dne 8. prosince 2023.

Budoucí politika EU pro oblast vesmíru v měnícím se světě

Kosmické technologie, data a služby jsou nyní pro evropské společnosti a ekonomiky nepostradatelné. Jsou hnací silou výzkumu, technologického rozvoje a inovací, vytvářejí kvalitní pracovní příležitosti a hospodářský růst, zvyšují evropskou konkurenceschopnost, podporují ekologickou a digitální transformaci, ochraňují EU a její občany a zvyšují odolnost a bezpečnost EU. V posledních letech a v současném geopolitickém kontextu se objevila řada rizik, která zdůrazňují potřebu chránit kosmické prostředky EU a zachovat kosmické služby, které zaručují naši kolektivní bezpečnost a jsou nyní i v dlouhodobém horizontu základními kameny strategické autonomie EU.

Udržitelnost činností v kosmickém prostoru

Rychlý nárůst činností v kosmickém prostoru, zejména na nízkých oběžných drahách Země, a související dopad na životní prostředí ohrožuje jejich dlouhodobou udržitelnost. Přístup EU k udržitelnosti musí vést k zavedení opatření a řešení zabývajících se konkrétními výzvami při využívání vesmíru: patří mezi ně například exponenciální nárůst kosmické tříště, megakonstelace, omezená dostupnost frekvencí nebo interference do astronomických pozorování. To rovněž posílí postavení EU při formování vývoje a podpoře rozvoje standardů na celosvětové úrovni.

Bezpečnost a obrana

Vesmír se stal klíčovým faktorem růstu a prosperity nejen pro naše evropské společnosti a ekonomiky, ale také pro bezpečnost a obranu. Strategický kompas schválený Radou v březnu 2022 formuloval společnou strategickou vizi úlohy EU v oblasti bezpečnosti a obrany, přičemž konstatoval, že kosmické prostředky EU jsou pod civilní kontrolou, a uznal význam Kosmického programu EU. Cílem společného sdělení o kosmické strategii EU pro bezpečnost a obranu z března 2023 je pomoci EU dosáhnout společného chápání rizik a hrozeb souvisejících s vesmírem. Nedávno přijaté závěry Rady o kosmické strategii pro bezpečnost a obranu uznávají význam rozvoje kosmických systémů a služeb dvojího užití a znovu zdůrazňují relevanci řešení založených na vesmírných technologiích pro bezpečnost a obranu.

Strategická autonomie EU

Omezený přístup ke kritickým technologiím a materiálům pro vesmír a narušení globálního hodnotového řetězce, která jsou zhoršována geopolitickým napětím, představují další významné riziko pro strategickou autonomii EU a její schopnost získávat přístup do vesmíru a využívat jej. Členské státy uznaly, že je třeba prostřednictvím bezpečnosti dodávek a neomezeného přístupu ke kritickým technologiím důležitým pro vesmír posílit technologickou suverenitu, konkurenceschopnost a odolnost hodnotových řetězců kosmického odvětví EU a zachovat vzájemně přínosnou spolupráci s podobně smýšlejícími partnery.

Evropa se navíc v současnost nachází v bezprecedentní krizi v důsledku chybějícího autonomního přístupu do vesmíru. Ukončení operací nosných raket Ariane 5, konec vypouštění raket Sojuz z Kourou, uzemnění raket Vega C a zpoždění při vývoji raket Ariane 6 přímo omezují schopnost Unie nasazovat a obnovovat stěžejní nástroje Unie v oblasti vesmíru – programy Galileo a Copernicus a nadcházející konstelaci IRIS².

Je naléhavě nutné se z této situace poučit, aby byl zajištěn autonomní, spolehlivý a nákladově efektivní přístup Unie do vesmíru využívající evropská řešení. Evropská unie jako první institucionální zákazník evropských služeb v oblasti nosných raket a programový manažer kriticky důležitých evropských kosmických prostředků, jakož i inkubátor inovací pro nová a diverzifikovaná řešení vypouštění, by měla za tímto účelem spolupracovat s členskými státy a Evropskou kosmickou agenturou.

Žádáme ministry, aby odpověděli na tyto strategické otázky:

1. Jaký bude podle vás dopad kosmické strategie pro bezpečnost a obranu na budoucí politiku EU v oblasti vesmíru? Jak by bylo možné začlenit v budoucnu bezpečnostní a obranné aspekty do různých složek kosmického programu EU, které by zůstaly pod civilní správou?
2. Jaká by mohla být v dlouhodobém horizontu úloha EU při zajišťování autonomního přístupu Unie do vesmíru, kromě toho, že bude působit jako zákazník?